

Maculadegeneratie

Maculadegeneratie betekent slijtage van het netvlies. Hierbij sterven cellen middenin het netvlies af. Dit gebeurt in het gebied waarmee we scherp zien, waar we de details mee waarnemen. Dit gebied heet de macula of gele vlek. Maculadegeneratie begint meestal na het 50e jaar. Het is de meest voorkomende oorzaak van slecht zien bij ouderen.

Oogartsen noemen maculadegeneratie ook wel leeftijdsgebonden maculadegeneratie (LMD)

Meer over oorzaken

- De kans op maculadegeneratie wordt groter als u ouder wordt.
- Sommige mensen hebben bepaalde veranderingen in hun erfelijk materiaal (DNA), waardoor ze meer kans hebben op maculadegeneratie. Als uw vader, moeder, broer of zus maculadegeneratie had of heeft, heeft u een grotere kans om het ook te krijgen.
- Ook roken vergroot de kans op maculadegeneratie.

Er zijn 2 vormen van LMD:

De droge vorm

langzaam (in jaren) wordt het midden van wat u ziet waziger door het afsterven van de cellen.

De natte vorm

Naast het afsterven van de cellen ontstaan nieuwe bloedvaatjes onder en/of in het netvlies. Deze bloedvaatjes zijn erg zwak. Daardoor lekken ze makkelijk vocht of bloed. Binnen een paar weken kunt u met 1 oog slecht zien en kunt u vervormingen zien.

De droge vorm komt veel vaker voor dan de natte vorm. De droge vorm kan overgaan in de natte vorm. Maar de natte vorm kan ook beginnen zonder dat u eerst de droge vorm heeft gehad.

Symptomen

Symptomen droge vorm

- Het begint met het minder goed kunnen zien van details met 1 oog.
- Ook heeft u misschien het gevoel dat het te donker is om goed te kunnen zien.

Het gaat heel langzaam: in de loop van jaren wordt het midden van wat u ziet waziger. De buitenranden van wat u ziet blijft bij de meeste mensen goed.

Symptomen natte vorm

- Bij de natte vorm gaat u wazig zien binnen korte tijd. Maar ook vervormt het beeld. Rechte lijnen ziet u bijvoorbeeld krom of golvend, de regels van een tekst lijken krom te lopen of een muurplint of raamkozijn lijkt geknikt te zijn. Soms komen vervormingen ook bij droge maculadegeneratie voor.

Onderzoeken

De oogarts onderzoekt uw ogen

- Visus: Er wordt gemeten hoe scherp u ziet.
- Oogspiegelen: U krijgt oogdruppels waardoor uw pupillen wijder worden. Dan bekijkt de oogarts met een lamp en een vergrootglas uw netvlies. Zolang uw pupillen nog groter zijn, is autorijden af te raden. Dit duurt meestal enkele uren.
- Amsler-test: U kijkt naar een ruitjespatroon. De oogarts vraagt dan of u vervormingen ziet, zoals golvende lijnen of vlekken.

Daarna worden meestal nog onderstaande onderzoeken gedaan

- Oogscan (OCT): Bij dit onderzoek wordt een plaatje van het netvlies van uw oog gemaakt.
- Fluorescentie angiogram (FAG): Bij dit contrastonderzoek worden foto's van uw netvlies gemaakt met een kleurstof.

OCT (Optical Coherence Tomograaf)

Zie:

<https://www.antoniusziekenhuis.nl/oogheekunde/behandelingen-onderzoeken/oct-optical-coherence-tomograaf>

Fluorescentie-angiografie

Zie:

<https://www.antoniusziekenhuis.nl/oogheekunde/behandelingen-onderzoeken/fluorescentie-angiografie>

Hoe maculadegeneratie voorkomen

- Eet gezond, met vooral genoeg fruit en groene bladgroenten (spinazie, groene kool en boerenkool). Uit onderzoek is gebleken dat fruit en groene bladgroenten een gunstig effect hebben op maculadegeneratie.
- Stop met roken. Roken vergroot de kans op maculadegeneratie.
- U kunt niet laten onderzoeken of u een erfelijke aanleg voor maculadegeneratie heeft. Maakt u zich zorgen? U kunt dan eventueel uw ogen laten onderzoeken door de oogarts na uw 50-ste jaar. Deze kan al vroeg de eerste tekenen van maculadegeneratie vaststellen.

Wanneer contact leggen met oogarts?

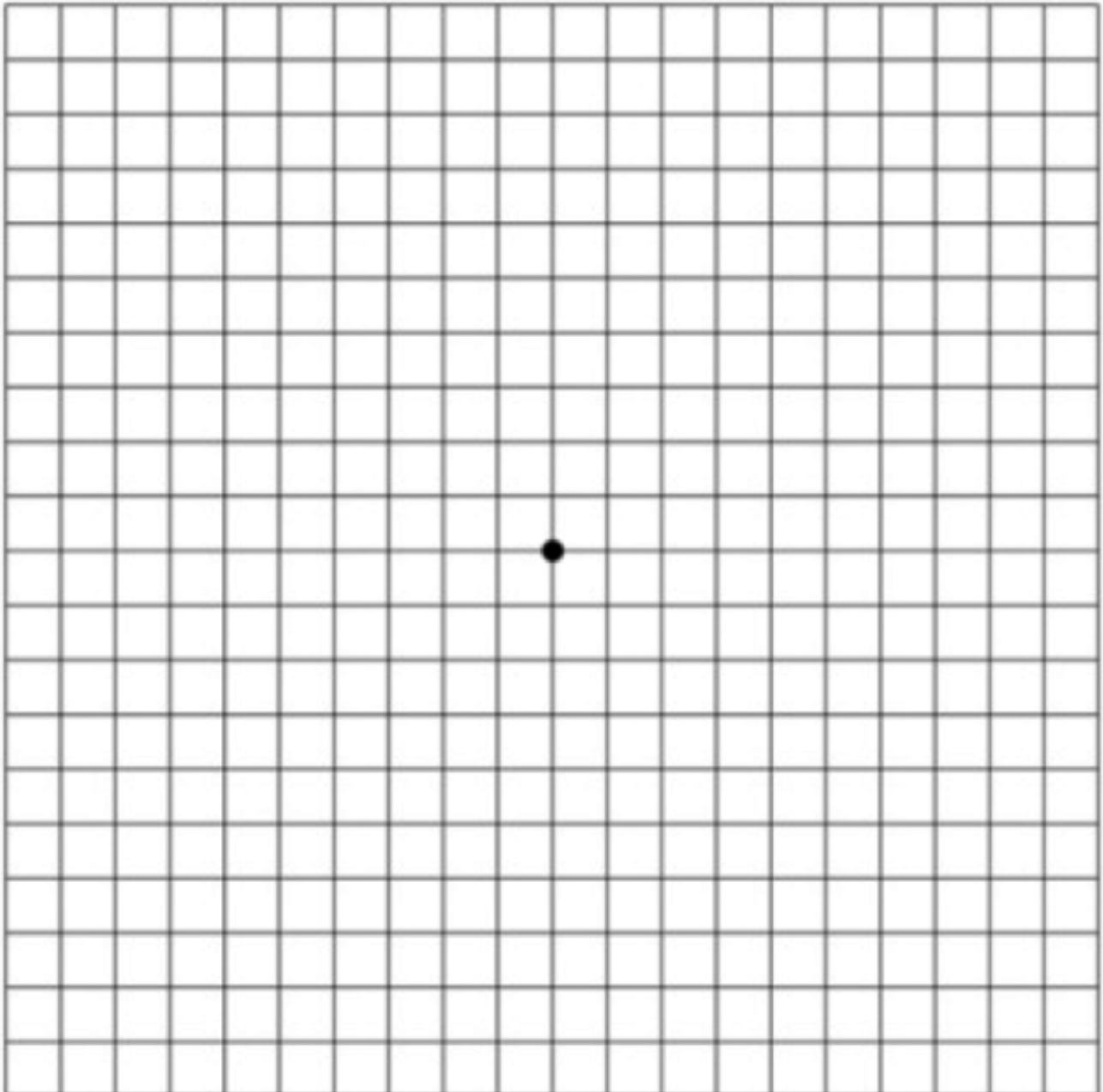
Neem contact op met uw oogarts als u in korte tijd een toename van vervormingen of krommingen van rechte lijnen ziet. Bijvoorbeeld rechte lijnen die krom of golvend lijken of regels van een tekst die krom lijken te lopen. Dit kan betekenen dat de droge vorm van maculadegeneratie overgegaan is in de natte vorm (met lekkage van

bloedvaatjes onder het netvlies]. Bij de natte vorm is een snelle behandeling nodig.

Test uw beide ogen afzonderlijk regelmatig op vervormingen in het centrale beeld, met bijvoorbeeld de lijntjes van de tegels in de badkamer. Of met behulp van de 'amslertest'. U vindt zo'n test ook op de website van de Maculavereniging (<http://maculavereniging.nl/wat-is-macula-degeneratie/symptomen/>).

Let op: De natte vorm van leeftijdgebonden MD kan in enkele dagen of weken leiden tot onomkeerbaar slecht zicht. Een vroegtijdige opsporing en behandeling van natte LMD is daarom van groot belang!

Test

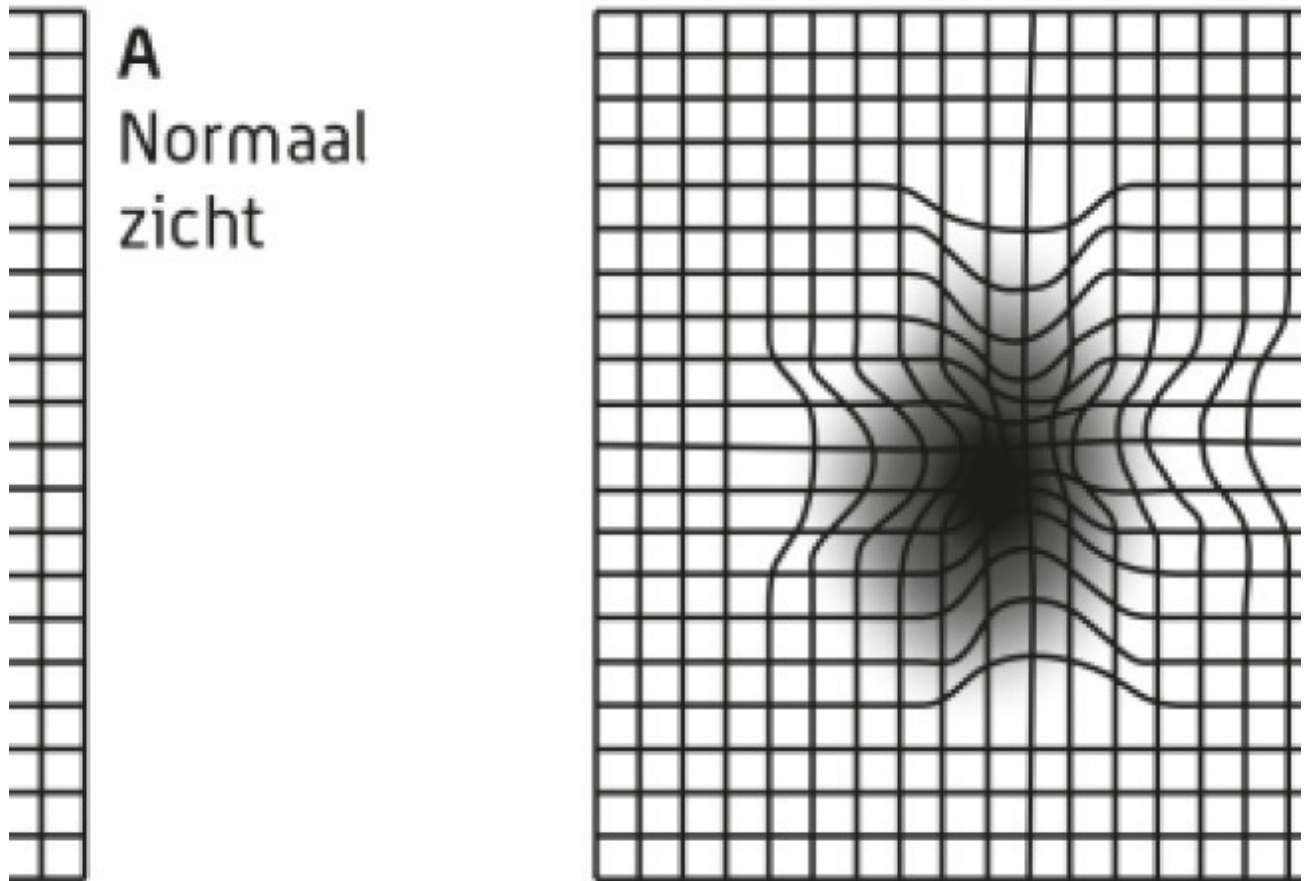

1. Draag de gewone bril of lenzen
2. Houd het raster op 30 centimeter van het gezicht
3. Bedek één van de ogen met de hand
4. Kijk met het andere oog strak naar het middelpunt van het raster

5. Kijk goed naar wat er gebeurt:

- Neemt u golvende lijnen of vervormingen waar?
- Verschijnen er zwarte of vage vlekken?

Testuitkomst

Bronvermelding: Deze informatie is gebaseerd op de richtlijn *Leeftijdsgebonden maculadegeneratie* van het *Nederlands Oogheelkundig Genootschap* (<http://www.oogheekunde.org>) en de *NHG-Standaard Visusklachten*.

Meer informatie

Voor meer informatie over maculadegeneratie kunt u terecht bij:

- De *MaculaVereniging* (<https://maculavereniging.nl/>): Deze patiëntenvereniging geeft voorlichting en organiseert lotgenotencontact.
- U kunt ook de *Ooglijn* (<http://www.oogvereniging.nl/vereniging/stel-uw-vraag-aan-de-ooglijn/>) bellen: T 030 294 54 44
- Het *Erfocentrum* (<http://erfelijkheid.nl/>) geeft informatie over erfelijkheid bij LMD.

Hulpmiddelen

Er zijn allerlei hulpmiddelen voor slechtzienden, zoals vergrotingsapparaten, telescoopbrillen, grootletter- en gesproken boeken en aangepaste computers, waarmee u toch kunt lezen en televisiekijken. Ook is er een hulpmiddel waarmee u misschien toch nog kunt autorijden. Er zijn organisaties die u kunnen helpen bij het

verbeteren van uw werkplek, de leesbaarheid van uw computerscherm, de verlichting in uw woning en informatie geven over autorijden, etc.

Op onze 3 locaties wordt door *Ergra* (<http://revoir-groep.nl/>) spreekuur gehouden om met u gepaste hulpmiddelen te vinden. U kunt voor deze spreekuren een afspraak maken via onze baliemedewerkers. Andere aanbieders voor visuele hulpmiddelen zijn *Bartiméus* (<http://www.bartimeus.nl/>) of *Visio* (<http://www.visio.org/nl-nl/home>).

Gerelateerde informatie

Specialismen

- Oogheelkunde (<https://www.antoniuziekenhuis.nl/oogheelkunde>)

Contact Oogheelkunde

T 088 320 22 00